

Od konce června vykonává funkci ministra zemědělství Ing. Miroslav Toman, CSc. Redakce Světa myslivosti ho oslovila se žádostí o rozhovor na aktuální témata související s naší myslivostí.

Pane ministře, je o vás známo, že se aktivně věnujete myslivosti. Můžete našim čtenářům přiblížit, jak dlouho? A kde myslivost vykonáváte?

Les a obecně pobyt v přírodě mám rád už od dětství a později se k tomu samozřejmě přidala i myslivost. Rád se jí ve svém volném čase aktivně věnuji, nicméně ne tak často, jak bych sám chtěl. Nejde mi prioritně o lov, ale spíše o vnímání malebné české krajiny plné zvěře. Díky tomu ale také vnímám potřeby a problémy jak v oblasti lesního hospodářství, tak samotné myslivosti mnohem intenzivněji a citlivěji.

O Ministerstvu zemědělství se často mluví v souvislosti s jeho rolí v tvorbě myslivecké legislativy. Někteří vaši předchůdci si vytkli za cíl novelizovat současný zákon o myslivosti, ale nikdy k tomu nedošlo. Českomoravská myslivecká jednota uvedla v červnu letošního roku na svých internetových stránkách, že vaším zájmem bude udržet zákon o myslivosti v současné podobě. Již v roce 2013 jste coby ministr zemědělství v tzv. úřednické vládě Jiřího Rusnoka odložil otevření zákona o myslivosti, které připravoval váš tehdejší předchůdce Petr Bendl. Jaké vás k tomu tehdy vedly důvody? Současná podoba zákona o myslivosti je výsledkem velmi těžce dosaženého kompromisu mezi zájmy mnoha názorových skupin. Bohužel, nešlo tehdy o konsenzus, který by obstál v kritice zemědělců, lesníků, myslivců a v neposlední řadě široké veřejnosti. Současné nastavení tak upřednostňuje zásadním způsobem práva vlastníků pozemků a minimalizuje vliv státu. Snahou bylo upravit pár paragrafů, které měly vše vyřešit. Otevřením zákona se vystavujeme dalšímu zdlouhavému, někdy bezvýslednému jednání, což bylo zpravidla hlavním důvodem pro jeho zachování.

Znamená to, že nadále necítíte potřebu novelizace myslivecké legislativy?

To jsem neřekl. Prvotním úkolem ale je zpracování nové koncepce myslivosti, protože stará koncepce byla postavena na 10 let a skončila v roce 2016. Předpokládám, že ji příslušná sekce ministerstva tedy dopracuje v dohledné době a následně ji podrobíme široké diskusi s odborníky. Pokud bude nová koncepce směřovat k novele zákona, jsem připraven ji ve vládě přednést.

Mezi odbornou veřejností se dlouhé roky hovoří o nefunkčnosti systému hospodaření se zvěří a jako jedna z příčin je uváděna myslivecká legislativa. Jak byste chtěl tento systém změnit, když nemáte v úmyslu novelizovat v dohledné době zákon o myslivosti?

V první řadě bychom si měli definovat nejen cíle, ale i kompromisní řešení. Nemůžeme svět vidět černobíle. Myslím si, že to je jeden ze zásadních problémů současné myslivosti, myslivců a zemědělců. Zemědělci nechtějí připustit žádné škody na úrodě způsobené zvěří, což je z jejich pohledu legitimní požadavek na zhodnocení práce a peněz vložených do půdy. Pohled mnohých myslivců vychází z dřívějšího systému provozování myslivosti u nás, tedy „ve svém volném čase se starám o zvěř, národní bohatství, a ještě o krajinu, ale stát mi v porovnání se zemědělci ničím nepřispívá“. Takže znovu opakují, pokud nalezneme dohodu mezi těmito hlavními subjekty, jsem připraven předložit materiál do vlády.

O nutnosti přípravy koncepce myslivosti v České republice se hovoří již několik let, ale dosud se tak nestalo. Co v této věci hodláte učinit? Máte nějaký plán a termíny?

Jak už bylo zmíněno, koncepce myslivosti byla vytvořena a odsouhlasena na společném jednání na Vysoké škole zemědělské v Brně v roce 2006. Na tomto jednání byl široký tým odborníků, kteří dlouho hledali optimální a splnitelné vize. Z tohoto důvodu byla koncepce vytvořena pouze na deset let, aby mohla být případně revidována. Je špatné, že se na takto zásadním dokumentu nepracovalo, a výsledkem je, že již dva roky nemáme platnou koncepci. Předpokládám, že do konce září mi bude sekcí lesního hospodářství prvotní návrh předložen.

Frekventovanou otázkou jsou pravomoci státní správy myslivosti. Část odborné veřejnosti volá po jejich posílení, což však odmítají vlastníci honebních pozemků. Jsou podle vás současné pravomoci státní správy myslivosti dostačující, nebo by bylo účelné jejich posílení?

Současně platná myslivecká legislativa je postavena především na právech vlastníků honebních pozemků, podle jejichž rozhodování se výkon práva myslivosti v honitbě řídí. Protože u tohoto zákona šlo o poslance návrhy, byly kompetence státní správy potlačeny a nechci nyní spekulovat, zda úmyslně, či neúmyslně. Je ale jasné, že pokud budeme chtít, aby státní správa rozhodovala, musíme jí svěřit zákonné kompetence. Na druhé straně je pravdou, že zákon určité kompetence již státní správě svěřil, a je nutné se zaměřit na to, zda jsou využívány. Pokud nejsou vlastníci pozemků spokojeni se stavem hospodaření se zvěří v honitbě, musejí se o změnu více zajímat a být prostřednictvím držitele honitby aktivní. Nicméně stát vstupuje do současného systému zejména motivačním způsobem, ať již cestou uvolnění doby lovu zvěře, povolováním výjimek nebo dotačními pobídkami. Pokud by se měl zavést větší vliv státu, vyžadovalo by to i výkonnější model státní správy.

Jaký názor máte na minimální výměru honitby?

Diskuse o výměře honitby se vede v podstatě stále. Ano, na větší výměře se dá lépe hospodařit se zvěří. Nicméně minimální výměra honitby by měla být v ideálním případě taková, aby zvěř za standardních podmínek během roku nebyla nucena z honitby migrovat, a to jak za potravou, tak za klidem. Z tohoto důvodu nepovažuji za účelné snižovat minimální zákonnou výměru honitby, která je 500 hektarů.

Celý život působíte v zemědělství a současně se věnujete myslivosti. Jak vnímáte diskusi mezi zemědělci a myslivci o škodách působených zvěří?

Jak už jsem řekl, nelze na tento problém nahlížet zkratkovitě. Podle mého názoru jsou jak myslivci, tak zemědělci hospodáři v krajině a prvotní je nutná vzájemná spolupráce a komunikace. Je žádoucí, aby myslivci se zvěří v honitbě řádně hospodařili, a zemědělci by s nimi měli maximálně spolupracovat, zejména pak z pohledu minimalizace škod působených zvěří na zemědělských plodinách a pozemcích, tedy na jejich vlastním podnikatelském záměru. Pokud vycházíme z obecného požadavku společnosti mít druhově pestrou přírodu, musíme počítat s tím, že se volně žijící živočichové pro zachování své existence musejí něčím živit. Optimum je v dohodě podle místních podmínek a nalezení kompromisu mezi únosností prostředí a množstvím zvěře.

Když jsme u škod působených zvěří, novým fenoménem se u nás staly škody působené vlkem na hospodářských zvířatech. Problematika vlka je sice v gesci Ministerstva životního prostředí, ale přesto mi nedá nezeptat se vás, jak současnou situaci s vlkem a jeho šířením do dalších oblastí vnímáte? Co by měl stát podle vás udělat pro řešení současné situace, kdy na jedné straně stojí zastánci neregulovaného návratu vlka do naší přírody a na druhé straně ti, jimž přítomnost vlka ztěžuje život?

Gestorem za tohoto zvláště chráněného živočicha je Ministerstvo životního prostředí. V této souvislosti si musíme uvědomit, že obdobná situace byla s kormoránem a bobrem. Chci tím říci, že diskuse o nějaké regulaci v budoucnu bude velmi složitá. Všimněte si, že teprve když desítky tisíc kormoránů decimovaly naše řeky a rybníky, přistoupilo MŽP na výjimky a kormorán se může v některých krajích lovit. Obdobná situace byla s bobrem. Opět až hrozba protržení sypaných hrází v Jihočeském kraji a ohrožení lidských životů a majetku donutila MŽP přehodnotit situaci. V tomto okamžiku ale vlk takovou hrozbou není.

Velkým tématem je africký mor prasat, v posledních týdnech umocněným potvrzením zavlečením choroby do Belgie. Média informovala o vašem záměru zavést u nás kvůli další redukci černé zvěře v souvislosti se snížením rizika šíření afrického moru prasat celoplošné zástřelné za divočáky. Můžete upřesnit svůj plán – připravovaný systém vyplácení zástřelného?

Systém zástřelného patří k motivačním nástrojům pro uživatele honiteb. Avšak ani ten bohužel z dlouhodobého hlediska není jednoznačně motivační. Ministerstvo zemědělství má v současnosti připraven návrh v novele nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti, ve znění pozdějších předpisů. Systém je v návrhu novely nastaven tak, že zástřelné v navrhované výši 2000 korun bude za každý ulovený kus prasete divokého nad tříletý průměr

úlovků v dané honitbě. Zástřelné pak bude vypláceno uživateli honitby. Tento materiál však nebyl dosud schválen.

Letos v srpnu jste pro deník Haló noviny uvedl, že počítáte s navýšením rozpočtu vašeho úřadu v souvislosti s již zmíněným zavedením zástřelného a dalších věcí a také s ohledem na podporu zlepšování životního prostředí zejména drobné zvěře či opatření ke snižování škod působených spárkatou zvěří na lesních porostech. Můžete být konkrétní? Znamená to, že budou vypisovány nové dotační tituly?

Ano, zamýšlíme rozšířit dotační tituly v rámci nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti. Jde zejména o finanční příspěvek na snižování početních stavů kormorána velkého lovem nebo úplně nový záměr v podobě finančního příspěvku na ozeleňování krajiny včetně oplocování dřevin. Předmětem bude založení nových remízků.

Narazili jsme na škody působené zvěří na lesích. Česká republika v současné době zažívá kůrovcovou kalamitu, která u nás nemá obdoby. Na obrovských výměrách vznikají kalamitní holiny, které bude potřeba zalesnit. Současně jsme však na historických maximech v početních stavech spárkaté zvěře. Existuje vážná obava, že za této situace bude obnova lesů velmi obtížně proveditelná. Jak chcete tento problém řešit?

Máte pravdu, že úživnost krajiny a systém mysliveckého hospodaření vedly k extrémnímu nárůstu početních stavů spárkaté zvěře. Lokálně zvýšené početní stavy vybraných druhů spárkaté zvěře jsou v České republice problémem, který je do značné míry generován současným způsobem obhospodařování krajiny, a to nejen v podobě pěstovaných plodin, ale i výměrou polních celků. Rovněž je nutné zmínit, že na mnohých místech v republice nefunguje spolupráce mezi zemědělsky hospodařícím subjektem a uživatelem honitby, což v konečném důsledku přináší ztížené možnosti lovu zvěře. Zejména v místech, kde pole navazuje na lesní komplexy, by měly být vytvořeny okrajové pásy s plodinou umožňující lov spárkaté zvěře. V neposlední řadě je nutné zajistit dostatečnou ochranu mladých kultur před působením zvěře, a to jak mechanickou, tak chemickou.

Paradoxem ale určitě je, že na zdecimování našich lesů se nepodepsala tolik zvěř jako několik suchých let a gradace různých druhů podkorního hmyzu, zvláště kůrovce smrkového. V rámci dotačních titulů chceme podpořit nejen výsadbu, ale i ochranu lesních kultur.

Dovedete si představit zavedení zástřelného i za jinou spárkatou zvěř, než je prase divoké, v oblastech těžce postižených kůrovcovou kalamitou, kde je potřebná obnova lesa?

Snížení početních stavů prasete divokého je prioritní z pohledu možného rozšíření nákazy africkým morem prasat do chovů prasete domácího. Obecně lov zvěře patří do základních povinností uživatele honitby podle plánu chovu a lovu, a z tohoto důvodu nespátřuji jako motivační podporovat jeho základní zákonem stanovené plnění. Pokud na to uživatel nestačí, přicházejí sankce, případně změna uživatele.

Děkuji za rozhovor. David Vaca

Rozhovor vyšel ve Světě myslivosti č. 10/2018

Ing. Miroslav Toman, CSc., se narodil 6. února 1960 v Žatci. Vystudoval Vysokou školu zemědělskou v Praze a odbornou praxi zahájil ve funkci zootechnika zemědělského družstva. Zemědělství se věnoval i ve většině pozdějších funkcí v soukromých podnicích i ve veřejných

subjektech. V letech 2002–2006 byl náměstkem ministra zemědělství, od července 2013 do ledna 2014 ministrem zemědělství v úřednické vládě premiéra Jiřího Rusnoka. V období 2007–2013 byl prezidentem Potravinářské komory České republiky. Do této funkce se vrátil v roce 2014 a vykonává ji dosud. V letech 2014–2017 byl prezidentem Agrární komory České republiky, od roku 2017 je členem jejího představenstva. Od roku 2013 působí jako poradce prezidenta České republiky Miloše Zemana. Dne 28. června 2018 byl jmenován ministrem zemědělství ve vládě Andreje Babiše.

Myslivecká rada ministra zemědělství

Ministr zemědělství Ing. Miroslav Toman, CSc., jmenoval v srpnu letošního roku novou Mysliveckou radu coby svůj poradní sbor pro projednávání otázek souvisejících s myslivostí. Myslivecká rada předchozího ministra zemědělství Ing. Mariana Jurečky byla vydáním zřizovací listiny nové rady zrušena. Šest z jejích jedenácti členů se stalo členy rady nové, která má být třináctičlenná. Předsedou byl opět jmenován Ing. Martin Žižka, Ph.D. Myslivecká rada se řídí jednacím řádem, který je veřejně dostupný na internetových stránkách Ministerstva zemědělství. Členství v radě je čestná funkce bez nároku na odměnu.

Členy Myslivecké rady ministra Ing. Miroslava Tomana, CSc., jsou:

Ing. Martin Žižka, Ph.D., předseda, ředitel odboru státní správy lesů, myslivosti a rybářství Ministerstva zemědělství;

Ing. Ivan Bambuškar, člen, ředitel Lesní správy Orlík nad Vltavou – Karel Schwarzenberg;

dr. Ing. Jiří Hanák, člen, prezident Myslivecké matice české;

doc. Ing. Vlastimil Hart, Ph.D., člen, vedoucí katedry myslivosti a lesnické zoologie Fakulty lesnické a dřevařské České zemědělské univerzity v Praze;

Ing. Jan Hůda, Ph.D., člen, prezident Rybářského sdružení ČR;

Ing. Jiří Janota, člen, předseda Českomoravské myslivecké jednoty;

Ing. Miloš Juha, Ph.D., člen, vedoucí odboru veřejných zakázek a investic Krajského úřadu Jihočeského kraje;

JUDr. Josef Kaiser, člen, majitel a jednatel lesnicko dřevařské firmy;

Ing. Tomáš Macháček, MPA, člen, vedoucí oddělení zemědělství a lesnictví Krajského úřadu Středočeského kraje;

Josef Plzák, člen, předseda Asociace myslivosti ČR;

Ing. Petr Skočdopole, člen, ředitel Arcibiskupských lesů a statků Olomouc, s. r. o.;

Ing. Jiří Svoboda, člen, ředitel Lesního družstva obcí Příbyslav, člen předsednictva Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR.

Podle www.mze.cz, 5. 9. 2018

Poslední změna: 17. říjen 2018